

ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΚΝΟΝ

Διήγημα.

Συνέχεια και τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Ε'.

Τῇ πρωΐᾳ τῆς ἐπιούσης ἡ Εὐφροσύνη ἔκαλη-μέρισε τὸν θεῖόν της ὡρὰ μὲν καὶ καταβεβλημένη, ἀλλὰ μειδιῶσα.

— Τί ἔπαθες χθές τὸ βράδυ; ἠρώτησε μετὰ τρυφερότητος ὁ Γεώργιος Κλήμης.

— Τίποτε ἀπολύτως. Μοῦ ἤλθε μόνον ἔτσι... μία συμφορῆσις, ἀλλὰ δὲν ἦτο τίποτε. Σήμερον εἶμαι θαυμάσια, ἀπεκρίθη ἡ Εὐφροσύνη, πικρὸν μειδιάσασα.

Ὁ θεὸς τῇ ἔρριψε βλέμμα λοξόν, ὅπερ ἐκείνη ὑπέστη ἀταράχως, διανοίξασα συμπαθῶς τοὺς γλυκεῖς ὀφθαλμούς της.

Ἠκολούθησαν στιγμαὶ τινες σιωπῆς, μεθ' ἧς:

— Ἐνόμισα δηλαδὴ, εἶπεν ὁ θεὸς, ὅτι τάχα προσεβλήθης, ὅτι ὁ Περικλῆς...

— Πατέρα!... διέκοψεν ἡ Εὐφροσύνη αὐστηρῶς.

Καὶ ἐπειδὴ ἐκείνος ἐστενοχωρεῖτο μετὰ τὴν διαμαρτυρίαν ταύτην ἢ ἀποτελειώσῃ τὴν ἔκφρασιν τῶν ὑπονοιῶν του, αὕτη προσέθηκεν ἀφελῶς:

— Καὶ ποῖον λόγον εἶχον νὰ προσβλήθῃ; Μήπως δὲν ἀπέδειξα μέχρι σήμερον, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Περικλῆ τόσον, ὥστε νὰ χαρῶ ἐγκαρδίως διὰ τὴν εὐτυχίαν του; ἢ μήπως σὰς ἔδωκα ἀφορμὴν νὰ πιστεύετε, ὅτι δὲν θ' ἀγαπήσω ἐπίσης ὡς ἀδελφὴν μου τὴν γυναῖκά του; Εἶνε δυνατόν νὰ συνδέσῃ κανεὶς ποτὲ τὴν αἰφνιδίαν ἀσθένειάν μου μὲ τὴν εἶδησιν τοῦ συνοικεσίου του; Αὐτὸ πλέον εἶνε...

— Καλά, καλά... παῦσε, ἀνεφώνησεν ὁ Γεώργιος Κλήμης ἀσπαζόμενος αὐτὴν, δὲν ἐννοοῦσα νὰ σὲ προσβάλω!

Καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν ἡ Εὐφροσύνη ἠσθάνθη τοὺς ὀφθαλμούς της δακρύνοντας. Ὁ ἀγὼν ἦτο ὑπὲρ τὰς δυνάμεις της! Αὐτὴ νὰ καθρθῶσῃ, ὥστε οἱ πλησιέστατοι αὐτῇ νὰ νομιζῶσιν, ὅτι τὴν προσβάλλουσιν ἀποδίδοντες εἰς τὴν εἶδησιν τοῦ συνοικεσίου τοῦ Περικλέους τὴν λιποθυμίαν της, τοῦτο ἦτο ἐπιτυχία ὑποκρίσεως, φέρουσα καὶ πάλιν, μεθ' ὅλην τὴν σταθερότητα τῶν ἀποφάσεών της, τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἦσαν λοιπὸν ὅλοι τυφλοὶ καὶ δὲν ἔβλεπον τὸν ἔρωτά της! Μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας, ἃς ἐντὸς αὐτῆς κατέβαλλεν, ὅπως ὑπερνήκησῃ καὶ τὸ τελευταῖον ἔχῃς ἐνδιαφέροντος πρὸς τὸν Περικλῆ, ἡ καρδία της φεῦ! δὲν ὑπήκουε προθύμως, καὶ αἰσχυνομένη ὡμολόγει καθ' ἑαυτὴν, ὅτι εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς της ἐπεθύμει νὰ ἐννόουν ὅλοι τὴν αἰτίαν τῆς λιποθυμίας της καὶ νὰ τῇ ἀπέδιδον τὴν ἀποπετώσαν εὐδαιμονίαν της. Καὶ ἐν τούτοις εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ὑ-

ποκριθῇ τόσον καλῶς, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν θεῖον νὰ πείθῃ περὶ τῆς πλάνης του καὶ νὰ τὸν ἀναγκάξῃ νὰ ζητῇ παρ' αὐτῆς συγγνώμην. Τοῦτο ὑπερέβαινε πάντα τὰ ὄρια καὶ αὐτῶν τῶν ἀποφάσεών της, αἵτινες, ὁμολογητέον, δὲν εἶχον ληφθῆ ἀπὸ μέσης καρδίας. Ἀλλὰ καίτοι αἱ ἐνδόμυχοι αὐτῆς προσδοκίαι ἦσαν, ὅτι θὰ ἐπρόδιδε τὰ μύχια αἰσθήματά της καὶ θὰ τῇ ἀπέδιδετο ὁ Περικλῆς καὶ μετ' αὐτοῦ πᾶσα ἡ ἀφαιρουμένη εὐτυχία, οὐχ ἦττον ὤφειλε νὰ ὑποκύψῃ καὶ αὐτῇ ὀριστικῶς πλέον εἰς τὰς πρὸς στιγμὴν σαλευθείσας ἀποφάσεις της, διότι μετὰ τὰς πρὸς τὸν θεῖον αὐτῆς ἐξηγήσεις καὶ τὰς ἐπακολουθησάσας τούτοις μεταξὺ τούτου καὶ τῆς συζύγου του, οὐδέποτε πλέον ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ἐπεισοδίου ἐκείνου, ὅπερ οὔτε κἂν ἀνεκινώθη τῷ Περικλεῖ. Οὕτως ἡ Εὐφροσύνη ἠναγκάσθη ὄχι μόνον ἀδι-αφορίαν νὰ ἐξακολουθήσῃ ὑποκρινόμενη, ἀλλὰ καὶ ἐνεργὸν μέρος νὰ λάβῃ μετὰ ἐνδιαφέροντος προσποιητοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν ὅλων ἐκείνων τῶν ἐξωτερικῶν τύπων, οἵτινες μεσολαβοῦσι μεταξὺ ἀρραβῶνων καὶ γάμων.

Σ'

Αἱ ὀλίγαι ἐβδομάδες, καθ' ἃς διήρκεσεν ἡ μνηστεία τοῦ Περικλέους ἐκτυλισσομένη ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς Εὐφροσύνης ὑπῆρξαν δι' αὐτὴν μαρτύριον, οὐ παρόμοιον ὅλῃα στήθη ὑπέστησαν. Αὐτὴ ν' ἀσπάζηται τρυφερῶς εἰς πᾶσαν συνάντησιν τὴν ἀντίζηλόν της, νὰ συλλαμβάνῃ ἐπ' αὐτοφῶρα τὰς τρυφερότητας τῶν δύο μνηστῶν, ν' ἀκούῃ ἀκουσίως της τὰ κρυφομιλήματα των, καὶ βλέπῃ τὸν Περικλῆ δεικνύοντα ἕνεκα τοῦ χρυσίου, κατὰ τὴν ἰδέαν της, ἀφοσίωσιν θερμὴν πρὸς τὴν μνηστὴν του, καὶ τὸ σκληρότερον πάντων νὰ καλῆται αὐτὴ νὰ φροντίσῃ ὅπως ἡ ἀφοσίωσις αὕτη ἐκδηλωθῇ ἀνετώτερον ἢ ἐπὶ τὸ ἐπιδεικτικώτερον! Διότι ἡ Εὐφροσύνη παρακαλουμένη ὤφειλε νὰ ἐκλέξῃ καὶ τὰ μέλλοντα δῶρα τῆς νύμφης καὶ τὰς καθημερινὰς πρὸς αὐτὴν ἀνθοδέσμας, αὐτὴ νὰ παρασκευάζῃ τὰς πρὸς τὴν μνηστὴν ἐκπλήξεις καὶ τῶν δύο οικογενειῶν τὰς ἀμοιβαίας διαχύσεις, αὐτὴ νὰ δι-ακιολογῇ τῶν μνηστῶν τὰς ἀπομονώσεις καὶ νὰ ὑποβοηθῇ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῶν ἐξομολογήσεις! Αὐτὴ, αὐτὴ ὅλα! Διότι ὑπερεῖχε πάντων κατὰ τὴν λεπτότητα καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ, κατὰ τὴν ὀξύνοϊαν καὶ τὴν ἀντίληψιν τοῦ πρωτοφανοῦς. Καὶ ἐξετέλει τὰ πάντα μὲ προσποιητὸν μὲν ἐνδιαφέρον ἐξωτερικῶς, ἀλλὰ καὶ ἀλγεινὴν πικρίαν εἰς τὰ στήθη, μὲ μειδιάμα στερεότυπον εἰς τὰ χεῖλη καὶ αἰμοσταζούσαν πληγὴν εἰς τὴν καρδίαν! Τίς μάρτυς ἐγνώρισεν ἀνώτερον τούτου μαρτύριον;

Καὶ εἰς ἐπίμετρον, ἡ στοργὴ τῶν συζύγων Κλήμη πρὸς αὐτὴν ἠῤῥαξαν ἐπιδεικτικῶς καθ'

ἡμέραν. Διότι ὁ Περικλῆς νυμφευόμενος ἤθελεν ἐγκαταλείψει τὴν οἰκίαν, ὅπως συγκατοικήσῃ μετὰ τοῦ πενθεροῦ του, ὅστις ἐστερημένος συζύγου καὶ ἐν μόνον τέκνον ἔχων, τὴν Θεοδώραν, οὐδαμῶς συγκατετίθετο ν' ἀποχωρισθῇ αὐτῆς. Ἐπέμενε λοιπὸν ἡ Εὐφροσύνη μόνη ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ τῶν θετῶν αὐτῆς γονέων καὶ θὰ ἐβλεπε τὰ πάντα ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ὡς ἐκείνη τὰ εἶχε διευθετήσῃ διὰ τὸν Περικλῆ μόνος πρὸ ὀλίγων μηνῶν, καὶ θ' ἀνέπνεε τὸν ἀέρα ὄλων ἐκείνων τῶν περιῆσαν ἀναμνήσεων! Ἄλλ' ἐκείνο, ὅπερ ὑπερέβαινε πλέον πάσας αὐτῆς τὰς βασάνους, ἦσαν τὰ σχέδια τοῦ θεοῦ της.

— Τώρα νὰ ξεκάμωμεν τὸν κύριον Περικλῆ σου, ἔλεγε οὗτος πρὸς τὴν σύζυγόν του, καὶ θὰ εὖρω ἐγὼ ἕνα νέον τῆς ὀρέξεώς μου νὰ τοῦ δώσω τὴν Εὐφροσύνην καὶ τὸν ἔχω ἐδῶ εἰς τὸ σπιτί μας, νὰ περνᾷ ἀκόμη πλέον εὐτυχισμένοι!

Ἡ δὲ Εὐφροσύνη ἀκούσασα ταῦτα ἀνελογίζετο μὲ σπαραγμὸν καρδίας τὴν τύφλωσιν τῶν θετῶν γονέων της, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐβλεπον, ὅτι αὐτὴ ἕνα μόνον ἠγάπησεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, τὸν Περικλῆ, τὰ δὲ λείψανα τοῦ πρὸς αὐτὸν ἔρωτός της, οὐδέποτε θ' ἀπεπειρᾶτο ἢ θὰ συγκατετίθετο αὐτῇ νὰ προσφέρῃ εἰς ἄλλον ὡς νέαν φλόγα. Διότι εἶχε πλέον σχηματίσει τὴν στερηθῆ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ νὰ ἴδῃ ἐκπληρούμενα τὰ ὄνειροπολήματά της, θ' ἀπεσύρετο εἰς τὴν μοναξίαν, ἣν περιῆσαν ἡσθάνετο, ἐκλείπωντος τοῦ Περικλέους, ζωῶσα τοῦ λοιποῦ μὲ μόνον τὰς ἀναμνήσεις της, ὑποφέρουσα μαρτυρικῶς τὰ δεινά της μέχρι τέλους, κενύσα τὸ ποτήριον τῆς πικρίας μέχρι τρυγός! Τοιαῦτα ἐκείνη διανοεῖτο, μαῦρον βλέπουσα τὸ περιῆσαν κενόν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, ἄνευ αὐτῆς, ὑπελόγιζον τὰς ἐκ τοῦ μέλλοντος συνοικεσίας της ἀπολαύσεις καὶ τέρψεις!

Z'.

Οἱ γάμοι τοῦ Περικλέους ἐτελέσθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ Κλήμης μεγαλοπρεπῶς. Καὶ ὅταν ἡ Εὐφροσύνη προσῆλθεν, ἵνα τῷ εὐχηθῇ ὀλίγου δεῖν ἐπανελαμβάνετο ἡ πρώτη σκηνὴ τῆς ἀγγελίας τοῦ συνοικεσίου. Ἦτο αὕτη ἡ τρίτη μεγάλη δοκιμασία μετὰ τὴν δευτέραν τῆς μετὰ τοῦ θεοῦ της συνδιαλέξεως. Ἄλλ' ἐνῶ ὑπῆρξεν ἡ ἀλγεινότερα πασῶν, ἐξωτερικῶς τὴν ὑπέστη ἡρωικώτερον. Διὰ τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὸ συμβάν. Τὰ δάκρυά της, ὅταν τὴν ἐνηγκαλίσθη ὁ Περικλῆς, δὲν παρεξηγήθησαν διότι πάντες ἐκλαίον, μέχρις αὐτοῦ τοῦ Γεωργίου Κλήμη, ἀναλογιζομένου, ὅτι ὁ Περικλῆς μετ' ὀλίγας στιγμὰς θὰ ἐγκατέλειπε τὸν οἶκον, εἰς ὃν ἀνετράφη, ἵνα μεταβῇ εἰς τὸν τοῦ Λαλῆ, ὅστις μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων τῷ ἦτο ξένος. Ἦτο λοιπὸν τὸσον γενικὴ ἡ συγκίνησις κατὰ τοὺς εὐχνητήριους

ἐκείνους ἀσπασμούς τῶν συγγενῶν, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ Θεοδώρα, θεωρήσασα φυσικώτατα τὰ δάκρυα τῆς Εὐφροσύνης, ἐνηγκαλίσθη αὐτὴν τρυφερῶς καὶ τῇ ἐπιθύρισε εἰς τὸ οὖς ἐν μέσῳ ἀσπασμῶν:

— Σοῦ ὑπότχομαι νὰ τὸν ἀγαπᾷ πολὺ, πολὺ. Νὰ τὸν κάμω εὐτυχῆ, πολὺ εὐτυχῆ!

Τοῦτο ἦτο τὸ σκληρότερον κτύπημα διὰ τὴν Εὐφροσύνην. Ὡπισθοχώρησεν, ὡς ἐὰν ἐρράγη ὁ λωσχερῶς ἡ καρδία της. Τὰ δάκρυά της ἐστέγνωσαν, ἡ ἀναπνοή της κατέστη βαρεῖα ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἡσθάνθη ῥίγος φρίκης διατρέχον ὅλον τὸ σῶμά της καὶ ἀμέσως μετ' ὀλίγων ἐκλυσιν τῶν δυνάμεων καὶ κατὰπτωσιν πάσης σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἰσχύος. Ἐπεθύμει νὰ μὴ ἔξῃ μᾶλλον ἢ νὰ ἴδῃ τὸν Περικλῆ εὐτυχούντα ἀληθῶς παρ' ἄλλῃ γυναίκε, ἀγαπώμενον ἐπίσης θερμῶς καὶ ὑπὸ ἄλλης. Μεταξὺ ὄλων τῶν προσβολῶν, ἃς ὑπέστη, τῇ ἐπεφυλάσσετο καὶ αὕτη ἀκόμη, ν' ἀκούσῃ ὅτι ἡ μόνος γνωρίζασα τὸν λατρευτὸν της νὰ αἰσθάνηται τὴν δύναμιν, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν εὐτυχῆ, πολὺ εὐτυχῆ! Καὶ αὕτη ἐν τῷ ἐγωῖσμῷ τοῦ ἔρωτός της ἐπίστευεν ὅτι μόνον ἡ καρδία της ἐπλάσθη, ἵνα ἀγαπᾷ ἐκείνον! Ἄ, πολὺ, πολὺ βαρὺ ἦτο τοῦτο! Δὲν τῇ ἀφήρουν μόνον τὸν Περικλῆ, ἀλλὰ καὶ τῇ διημιφισβόητον τὸ δικαίωμα τῆς ἀποκλειστικῆς πρὸς αὐτὸν λατρείας. Ἀλλοίμονον ὅταν καὶ τὸ τελευταῖον πρόχωμα ἀλωθῇ, ὅταν καὶ τὸ τελευταῖον προπύργιον καταπέσῃ! Δὲν ὑπάρχει πλέον δύναμις πρὸς ἀντίστασιν, ἀλλ' ἀδράνεια καὶ ἀναίσθησία τις ἐξ ἀπελπισίας ἐπιχύνεται, τὸ πᾶν δὲ ὑποκύπτει δορυάλωτον τῇ εἰμαρμένῃ. Οὕτω καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἀπώλεσε νῦν πᾶσαν δύναμιν ἐνεργείας, ἀπῶ καὶ ὁ ἐγωῖσμός της αὐτὸς κατερρίφη, καὶ τὸ τελευταῖον κρησφύγετον αὐτοῦ, ἡ ἰδέα ὅτι μόνη αὕτη αἰσθάνεται τὴν δύναμιν νὰ καταστήσῃ ἐκείνον εὐτυχῆ δι' ἔρωτος, τῇ κατεκτάτο ὑπὸ τῆς ἀντιζήλου της, ἡ ὁποία ὑπέσχετο καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο.

Τὸ μέγεθος λοιπὸν τῆς δυστυχίας της ἦτο ἀμέτρητον καὶ ἐν αὐτῇ ἡσθάνετο πλέον καὶ αὐτὴ τὴν χορδὴν τῆς ζηλοτυπίας νεκρωθεῖσαν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ κλῆρος αὐτῆς ἦν νὰ ζῇ ἐν ταῖς πικρίαις της καὶ τῷ ἄλλῃ της, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ αἰσθάνητῃ νέας ὀδύνας ἢ τὸν ἀντίκτυπον τῶν παλαιῶν. Τὸ δένδρον εἶχε ξυλευθῆ πρόρριζα. Κολοσσὸς αἰσθήματος ἐκείτο χαμαὶ ἐκτάδην, ἄνευ ἐλπίδος νέου σφρίγγους. Τὸ πᾶν ἦτο τὸ παρελθόν, τὸ δὲ περὶ αὐτὴν παρὸν καὶ μέλλον τῇ ἦτο ὅλως ἀδιάφορον. Περιεφέρετο ὡσεὶ ἀναίσθητος μὲ πτώμα καρδίας εἰς τὰ στήθη. Διὰ τοῦτο τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τῶν γάμων, ὅτε οἱ προσκεκλημένοι εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἀνεχώρησαν καὶ ἐπηκολούθησε τὸ μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ στενωτέρων φίλων δεῖπνον, ἡ Εὐφροσύνη ἦτο ἐκεῖ τὰ πάντα μὲν ἐπιτηρούσα μηχανικῶς καὶ

πάντων προϊσταμένη, ἀλλὰ πρὸς τὴν σημασίαν τούτων πάντα ἀδιάφορος. Ὅταν δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον παραλαβὼν ὁ Περικλῆς τὴν σύζυγόν του ἀνεχώρησε προπεμπόμενος ὑπὸ νέων συγκινήσεων, ἡ Εὐφροσύνη ἐντελῶς ἀδάκρυτος καὶ μὲ ἀκατανόητον μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη προσῆλθε πρὸς ἀποχαιρετισμὸν τοῦ νεαροῦ ζεύγους καὶ ἠσπάσθη ἀμφοτέρους τοὺς νεογάμους, ἡ γενναιοτέρα πάντων τῶν οἰκείων δειχθεῖσα κατὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τούτου. Εἶχε πλέον στερηθεῖ δι' αὐτὴν τῶν συγκινήσεων ἡ πηγὴ!

H

Ἐκτοτε τὰ πάντα ἀπέβησαν αὐτῇ μηχανικὰ, ἡ δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους ὕψιστη ἀφοσίωσις οἰοῖται ἐκ συνθηεῖας. Καὶ ὅμως ἐν τῇ παροχῇ τῆς τοιαύτης ἀφοσιώσεώς της ἦν ἀξιοθαύμαστος. Καὶ δὲν ἤργησεν ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἔδωκε δειγμάτα αὐτῆς μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ γενναιοῦτος ἀπροσπελάστου. Διότι ἡ θεῖα Ἑλένη κρυολογήσασα τῇ ἐσπέρᾳ τῶν γάμων ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐπιούσης κλινῆρης καὶ μέχρις ἐσπέρας ἡ κατάστασις αὐτῆς ἐπὶ τοσοῦτον ἐδεινώθη, ὥστε οἱ ἰατροὶ μόνον διὰ μισῶν φράσεων ἠδύνατο ν' ἀποκριθῶσι περὶ τῆς πορείας τῆς νόσου. Εἶχε πάθει ἐκ περιπνευμονίας εἰσβαλοῦσης μεθ' ὁρμῆς καὶ προσλαβούσης ἐπικίνδυνον χαρακτῆρα ἀμέσως. Τὸ στάδιον τῆς κρίσεως ἐκράτει πάντας ἐν ἀγωνίᾳ. Ἡ δ' Εὐφροσύνη ἡμέρας καὶ νυκτὸς παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τῆς θεῖας της ἀγρυπνοῦσα, ἀνάματος προσέφερε τὰς περιποιήσεις. Καὶ ὅταν ἡ ἄλλοτε ὠραία γυνὴ ὑποκίπτουσα εἰς τὴν προσβολὴν τῆς τύχης ἐξέπνεεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου της, μόνη ἡ Εὐφροσύνη ἔδειξε γενναιοῦτητα ἀκατάληπτον εἰς πάντας, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἡ τρυφερὰ αὐταπαρνήσις της προέβη εἰς ὕψιστον. Μόνη αὐτὴ ἐγνώριζεν ἐν τούτοις τὴν αἰτίαν τῆς ὑπερανθρώπου ἐκείνης γενναιοῦτος, διότι ἐξέλιπεν ἀπ' αὐτῆς πλέον τὸ εὐμάλακτον τῶν αἰσθημάτων καὶ τὸ πᾶν εἶχεν ἀπολιθωθῆ ἐντὸς αὐτῆς. Καὶ ἐνῶ αὐτὴ ἡ ἴδια προφανῶς κατεβάλλετο, ἐν τούτοις αὐτῇ καὶ ἰδίᾳ προφανῶς περιποιεῖτο πάντας. Ὡς οἱ ἄγγελοι δὲ ἐκεῖνοι τῶν ἡμερῶν μας, αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Ἑλέους, αἵτινες ἀποξενωθεῖσαι τῆς κοινωνίας διετήρησαν ἐν μόνον αἴσθημα, τὸ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης καὶ βοηθείας, οὕτω καὶ ἡ Εὐφροσύνη, στερηθεῖσα πάσης ἐλπίδος ἐν τῷ κόσμῳ περιεβλήθη τὴν δύναμιν ἀγγέλου παρηγόρου καὶ ἀπέβη ἐν τῷ οἴκῳ Σαμαρεῖτις πλήρης αὐταπαρνήσεως δαφιλεύουσα παρηγορίαν καὶ περιποιήσεις πρὸς τοὺς περὶ αὐτήν, ὡς ἐὰν τὰ μὲν δυστυχήματα οὐχὶ μόνον κοινὰ δὲν ἦσαν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν ἐξικονῶντο μέχρις αὐτῆς ἄλλως ἢ ὡς ξένα, δι' αὐτὴν ἐξ ἐνστίκτου συνεπάθει καὶ ἔσπευδε προσφέρουσα τῆς γλυκύτητος τῆς ἐαυτῆς ψυχῆς τὸ βάλαμον, τὸ δὲ καθήκον της καὶ μόνον αἴσθημα ἦν ἡ φι-

λανθρωπία καὶ ἡ εὐαγγελικὴ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη καὶ ἀρωγὴ!

Τὸ ἔργον της δὲ τοῦτο τὸ φιλάνθρωπον οὐδ' αμῶς διέκοψεν. Ἀλλὰ τὸν θεῖον αὐτῆς Γεώργιον Κλήμην, ἀπαρηγόρητον ὄντα ἐπὶ τῇ αἰφνιδίᾳ τῆς πεφλημένης συζύγου του ἀπωλείᾳ, αὐτὴ παρηγόρει διηνεκῶς καὶ ἐμερίμνα περὶ αὐτοῦ μετὰ λεπτότητος τρυφερᾶς καὶ ἀγαθότητος ὄντως χριστιανικῆς. Δὲν ἀπέλειπε δὲ τὸ πλευρὸν αὐτοῦ ἢ μόνον ὅταν ἐκεῖνος καταβληθεῖς πλέον ὑπὸ τῆς λύπης καὶ μελαγχολίας ἠκολούθησε μετ' ὀλίγου μῆνας εἰς τὸν τάφον τὴν πιστὴν καὶ λατρουμένην σύντροφόν του.

Οὕτως ἡ Εὐφροσύνη εὐρέθη μίαν προῖαν μόνη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν ᾧ ἀνετράφη! Ἐκεῖ ὅπου πρὸ ὀλίγων μνηῶν τὸ πᾶν ἐμειδία εὐέλπι δι' αὐτὴν καὶ τοὺς οἰκείους, νῦν, ὁ μὲν θάνατος θερίσας τούτους, ἡ δὲ ἀνθρωπίνη τύφλωσις κρεουργήσασα τὴν καρδίαν ἐκείνης, ἐδημιούργησαν ἐρημίαν καὶ ἐν τῷ σχηματισθέντι περὶ τὴν μάρτυρα κόρην κενῶ ἐπέπνεεν ἄνεμος παγερᾶς δυστυχίας. Ὡς ἐρείπιον ἐν μέσῳ ὅλης τῆς θλιβερᾶς ταύτης εἰκόνας, νῦν ὑπέροπε ἀπεμονώθη τοῦ κόσμου ἡ Εὐφροσύνη καὶ ὡς ἐὰν ἦτο καὶ αὐτὴ ἄψυχόν τι, μετεβιβάσθη μετὰ τῆς ἄλλης κληρονομίας ἀπὸ τοῦ ἐρμυωθέντος οἴκου τοῦ Κλήμη εἰς τὸν ἀρτιγέννητον τοῦ Περικλέους Μάνθου!

Θ

Οὕτω συνήνωσε πάλιν ἡ δυστυχία ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην τὴν Εὐφροσύνην καὶ τὸν Περικλῆ. Ἄλλ' ὅποια διαφορὰ περιστάσεων! Τότε ὁ θάνατος τῶν φυσικῶν γονέων εἶχε συννεφώσει τὴν ροδίζουσαν αὐγὴν τοῦ βίου ἀμφοτέρων, νῦν δὲ ὁ τῶν θετῶν ἤρχετο ν' ἀναμιξῆ μὲν πικρίαν εἰς τὴν χαρὰν τῆς νέας οικογενειακῆς ζωῆς τοῦ Περικλέους, ἀλλὰ καὶ νὰ δονήσῃ ἀπαξ ἔτι μέχρις ἐγκάτων τὴν οὐδὲν πλέον αἴσθημα δυναμένην νὰ βασιλεύσῃ καρδίαν τῆς Εὐφροσύνης. Τότε ἡ κοινὴ ἀτυχία συνήνωσε τὰ δύο παιδία ὑπὸ στέγην, ἐν ᾗ ἐμελλον νὰ μὴ αἰσθανθῶσι τὴν πικρίαν τῆς ὀφθαλμίας, νῦν δὲ νέα τοιαύτη ἐπεφύλασσε τῇ Εὐφροσύνῃ λύπας καὶ ὀδύνας πολὺ σκληροτέρας τοῦ θανάτου τῶν θετῶν γονέων της. Τότε ἡ δυστυχία προσήγγισε τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ ἠγαπήθησαν, ὡς ἀδελφοί, ξένοι πάσης συγγενείας ὄντες, νῦν δὲ ὅτε ἡ κοινὴ ἀνταρτροφὴ καὶ ἡ μακροχρόνιος συμβίωσις ἐγέννησαν αἰσθήματα ἀγάπης ἀδελφικῆς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου, καὶ ἄλλης ἀγιωτέρας ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Εὐφροσύνης, ἡ νέα δυστυχία ἐνσκήπτουσα συνήνωσε τὰ δύο ταῦτα, ἀδελφὰ πλέον ὄντα, ὑπὸ μίαν στέγην, ὡς ξένα πρὸς ἄλληλα!

Ἡλικὴ βίαστος ἡ συμβίωσις αὐτὴ διὰ τὴν δύστηνον κόρην! Νὰ ζῆ μετὰ τοῦ ἐραστοῦ της ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην καὶ νὰ τὸν βλέπῃ ἀνήκοντα ἄλλῃ. Νὰ ἐκτυλίσωνται ὑπὸ τὰ ὄμματα

της ὄλαι αἱ τρυφερότητες τῶν νέων συζυγῶν καὶ αὐτὴ νὰ μὴ ἔχη δύναμιν κἄν ζηλοτυπιᾶν νὰ αισθανθῆ. Νὰ ποθῆ ὅπως αισθανθῆ τὴν φρικίαν διατρέχουσαν τὸ σῶμά της καὶ τὴν λύσσαν τῆς ζηλοτυπίας δάκνουσαν τὴν καρδίαν της καὶ νὰ μὴ δύναται, διότι ἡ καρδία ἐκείνη εἶχε καταστῆ ράκος καὶ ἐκυπτεν ὑπὸ ἀτονίαν αἰσθημάτων!

Καὶ ἔζη λοιπὸν ἐν μέσῳ τῆς συζυγικῆς ἐκείνης εὐδαιμονίας, ὡς τι κινουῦν τὸν οἶκτον φάσμα, περὶ οὐ πάντες ἦσαν βέβαιαι, ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ παρέλθῃ. Καὶ ἔφθινε καθ' ἡμέραν ὀφθαλμοφανῶς ἐκ τῶν ἀλγηδόνων τῆς βασάνου, οὐδεὶς δὲ ἀπηθύθυνε λόγον συμπαθῆ πρὸς τὴν μάρτυρα, ὡς ἐν πάντες ἐγνώριζον, ὅτι τὸ πάθος αὐτῆς ἦτον ἀνίατον! Ὁ Περικλῆς ἀπέδιδε τὴν κατάστασιν εἰς λύπην βαθεῖαν ἐπὶ τῇ στερήσει τῶν θετῶν γονέων της, λύπην δεινωθεῖσαν τόσον μᾶλλον, ὅσον δὲν ἐξέσπασεν εἰς θρήνους καὶ ὀλοφυρμούς. Καὶ ἀπέφευγε τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ἡ σύζυγός του, νὰ παρηγορήσῃ κἄν τὴν λύπην ἐκείνην, φοβούμενοι, ὅτι ἡ ἀνάξιστος τῆς πληγῆς θὰ εἶνε μᾶλλον ὀδυνηρά, ἢ δὲ ἀνάμνησις πικροτέρα. Ἄφινον λοιπὸν αὐτὴν αἴρουσαν μόνην τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου της καὶ καταπίνουσαν τὴν πικρίαν καὶ μὴ ἐκστομίζουσαν παράπονον. Ἄλλως δὲ οὔτε καιρόν, οὔτε ἀφορμὴν ἔδιδεν ἐκείνη εἰς λόγους καὶ ἐρωτήσεις. Ὀμίλει περὶ ἄλλων ἀντικειμένων ὀλίγων μὲν ἀλλὰ προσηνῶς, μετὰ τῆς Θεοδώρας δὲ διελέγετο συνεχέστερον, περὶ τῶν τῆς οἰκίας, ἧς ἡ Εὐφροσύνη κατέστη ἡ ψυχὴ. Μηχανικῶς μὲν ἀλλ' ἐρῶθμως καὶ ἀνεπιλήπτως διώκει τὰ τοῦ οἴκου, ἢ δὲ νεαρὰ γυνὴ τῇ ἦτο εὐγνώμων καὶ εθεώρει αὐτὴν οὐχὶ μόνον σύντροφον πολύτιμον ἀλλ' ἀδελφὴν πρεσβυτέραν, ἥπερ ἀνῆκεν ἢ τῶν πάντων πρωτοβουλία καὶ διεύθυνσις.

Οὕτω καθ' ὅσον παρήρχοντο οἱ μῆνες ἢ συμβίωσις καθίστατο μᾶλλον ὀδυνηρὰ διὰ τὴν Εὐφροσύνην. Διότι αἱ μὲν περιποιήσεις καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἐπιδεικνυμένη μέριμνα καὶ φιλία ἀπὸ μέρους τῆς Θεοδώρας τὴν ἐστενοχώρου, ἢ δὲ διαγωγὴ τοῦ Περικλέους τῇ ἦτο βάρος ἀβάστακτον. Δὲν ὑπέφερε νὰ τὸν βλέπῃ διπλασιάζοντα τὴν στοργὴν του πρὸς τὴν νεαρὰν σύζυγόν του ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζεν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν αὐτὴ θὰ τῷ ἐχάριζε τὸν τίτλον τοῦ πατρός, οὐδ' ἠνείχετο τὴν τρυφερὰν συμπάθειαν, ἣν πρὸς αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἐπεδείκνυτο ἐκεῖνος, ἐνῶ αὐτὴ παρ' αὐτοῦ ἀπῆτει πάθος ἐρωτικόν. Καὶ ἔφθινεν, ἔφθινεν, ἔφθινεν...

I'

Ἦλθε τέλος τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου! Νύκτα τινὰ τὸ πᾶν ἐτέθη εἰς ἀναστάτως ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἡ αὐγὴ ἐχαιρέτισε τὸ νεαρὸν ζεῦγος ὡς γονεῖς. Ὁ μὲν κ. Λαλῆς ἦτο ὑπερήφανος διὰ τὸν ἔγγονον, ὁ δὲ Περικλῆς ἐδέχετο συγχαρητήρια διὰ τὸν υἱὸν καὶ ἡ Θεοδώρα ἐμεῖδια τοῖς πᾶσιν, ὡς

γυνὴ εὐδαίμων. Ἄλλὰ τί συνέβαινε τῇ Εὐφροσύνη; Ὅταν ἔλαβε τὸ βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας της πρώτη αὐτὴ μετὰ τὰς προσενεχθείσας αὐτῷ πρωτίστας μερίμνας, ἐκεῖνο δὲ ἐφάνη οἰοεὶ ἀποπειρωμένον νὰ τῇ μειδιάσῃ, ἠσθάνθη τὴν καρδίαν της πάλλουσαν ἐλαφρῶς. Τῇ ἐφάνη, ὅτι νέα ἐποχὴ βίου ἀνέτελλε δι' αὐτὴν, ὅτι κἄτι τι ἤρξατο συνδέον αὐτὴν πρὸς τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸν κόσμον τρυφερὸν ἐκεῖνο πλάσμα, ὅτι ἡ φυλλορροήσασα καρδία της διὰ μιᾶς ἤρξατο πάλιν ἀνοβολοῦσα, ὅτι ἀνέδιδε μάλιστα ἄρωμα τι στοργῆς, ἄρωμα γλυκῦ, ὅπερ δὲν ἦτο μὲν τόσῳ μεθύσκον, ὡς τὸ τοῦ ἔρωτος, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἠδυπαθές. Καὶ δὲν ἠπατάτο. Τὸ ἀνατεῖλαν ἐκεῖνο αἶσθημα ἐμεγεθύνετο ὁσημέραι καὶ ἐγένετο φῶς φαινὸν θερμαίνον τὴν εἰς τὰ στήθη της κατοικοῦσαν ἐρημίαν, ἀναλύον τὸν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς καρδίας της πάγον, τονοῦν τὴν χορδὴν τῶν αἰσθημάτων καὶ τρόπον τινὰ σταματῶν τῶν μαρασμῶν καὶ ἀναστέλλον τὴν ἐξάντλησιν τοῦ σωματικοῦ ὀργανισμοῦ της.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας λοιπὸν ἐκείνης ἀφωσιώθη εἰς τὸ τέκνον τοῦ Περικλέους. Αὐτὴ ἐφρόντιζε περὶ παντός, ὅτι εἰς αὐτὸ ἀπέβλεπεν, αὐτὴ ἐμερίμνα περὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἀνατροφῆς του, αὐτὴ ἀπέβη ἡ ἀληθὴς μήτηρ του. Καὶ ἐκεῖνο ὡς εἰ ἀνεγνώριζε τὰς θυσίας της ἔτεινε τὰς ἀπαλὰς χεῖράς του ὁσάκις τὴν ἔβλεπε καὶ ἐμεῖδια ἐκπέμπον ἀνάρθρους ἤχους. Ἐπῆλθε δ' εἴτα ὁ καιρὸς, καθ' ὃν τὸ νήπιον ἤρχισε νὰ ἀρθρώνη λέξεις καὶ νὰ δεικνύεται ἐννοοῦν τὰς ἀποτενομένους αὐτῷ ἐρωτήσεις. Τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκείνην, καθ' ἣν ἡ Εὐφροσύνη ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ βρέφος κατώρθωσε νὰ ψελλίξῃ εὐκρινῶς πως τὰς λέξεις παπᾶ, μαμὰ, ἐγένετο ἕξαλλος καὶ κατετυράννει αὐτὸ κατ' ἰδίαν διὰ τῆς ἐρωτήσεως:

— Ποιὰ εἶνε ἡ μαμὰ σου, πουλάκι μου;

Τὸ δὲ ἀθῶον βρέφος ἔτεινε τὴν μικρὰν τοῦ χεῖρα καὶ ἐδείκνυεν αὐτὴν! Τότε τὸ κατεφίλει ἀπαστρέπτουσα ἐκ χαρᾶς καὶ ἐκεῖνο μειδιῶν ἐξέπεμπε φθόγγους ἀνάρθρους ὡσεὶ γέλωτος ἀναπαλμόν. Ἡ ἐρώτησις ἐπανελήφθη διὰ μυριοστὴν φορὰν, ἢ δὲ μιμικὴ ἀπάντησις τοῦ νηπίου, πάντοτε ἡ αὐτή, καθίστα τὴν Εὐφροσύνην πανευδαίμονα, αἰσθανομένην, ὅτι προφανῶς συνεπληροῦτο τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ της κενόν, διότι ὑπῆρχεν ἐπὶ τέλους ἐν τῷ κόσμῳ πλάσμα τι ἀγαπῶν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἰδίαν μητέρα καὶ δὴ ἀναγνωρίζον ἀντ' ἐκείνης αὐτὴν, ὡς τοιαύτην!

IA'

Τὸ ἐσπέρας, ὅτε πάντες συνήχθησαν περὶ τὴν τράπεζαν, ἡ Εὐφροσύνη κρατοῦσα τὸ βρέφος ἐν ταῖς ἀγκάλας ἠθέλησε νὰ ἐπιδείξῃ τὰς προόδους τοῦ λατρευομένου ἀγγέλου της. Καὶ ἀφοῦ προκάλεσεν αὐτὸ διὰ συχνῆς ἐπαναλήψεως νὰ προ-

ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΜΕΓΑΡΙΣ.

ΥΠΟ Ν' ΑΥΤΡΑ.

φέρη τὰς λέξεις *παπᾶ, μαμά*, καὶ πάντες ἐγάλασαν πλήρεις χαρᾶς, διΐσχυρίσθη ἐπὶ τὸ ἀστειότερον, ὅτι τὸσον προώδευσεν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ, ὥστε ὅταν ἐρωτᾶται «ποία εἶνε ἡ μαμά» δεικνύει αὐτὴν, τὴν Εὐφροσύνην, ἥτις εἶχεν ὄντως ἀποβῆ μήτηρ του διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῶν μεριμνῶν, ἃς ἐπεδαψίλευεν αὐτῷ.

Ἡθέλησε λοιπὸν ὁ Περικλῆς νὰ δοκιμάσῃ ἐρωτῶν τὸ τέκνον του:

— Ποία εἶνε ἡ μαμά σου, παιδί μου;

Ἐκείνο δέ, τὸ ἄθῳον πλάσμα, διανοίξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ ἀτενίσαν ἐναλλάξ τὴν Εὐφροσύνην καὶ τὴν Θεοδώραν, ἔτεινε τὰς δύο του χεῖρας μετὰ μειδιάματος, καὶ ὡς ἐν ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς φύσεως ἐδείξε τὴν Θεοδώραν καὶ ἐπῆδα ἐπὶ τῶν ἀγκαλιῶν τῆς Εὐφροσύνης σπασμωδικῶς, ὡς θέλον νὰ πετάξῃ πρὸς τὴν ἀληθῆ του μητέρα.

Καὶ ὡς ἐν ἡ καρδιά τῆς Εὐφροσύνης ἐκρέματο ἀπὸ ἰνὸς λεπτοτάτης, ἠσθάνθη αὐτὴν ἀποσπασμένη τῆς θέσεώς της, διὰ μόνης τῆς κινήσεως ἐκείνης τοῦ παιδός. Ἐκυψε τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς τελευταίας ταύτης ὀδύνης καὶ ἡ συγκοπή, ἣν ἀκαριαίως ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐσταμάτησε πάντα αὐτῆς παλμὸν διὰ παντός.

Ἐσπευσαν πάντες εἰς βοήθειαν περὶ τὴν ὡς ἀδρανές τι σῶμα ὀλισθαίνουσαν ἐκ τοῦ καθίσματος τῆς Εὐφροσύνης καὶ ὁ Περικλῆς ἐξετάσας οὐδένα πλέον ἀνεύρε παλαμόν. Εἰς τὸ τελευταῖον ἐκείνο κτύπημα τὸ ἀπὸ παιδικῆς χειρὸς εἶχε κοπῆ δριστικῶς τὸ νῆμα τῆς ζωῆς της. Τὸ ἐντὸς τοῦ στήθους αὐτῆς ἀνατεῖλαν τελευταῖον φῶς ἀγάπης ἐσθυσεν διὰ μιᾶς καὶ ἀπέθανεν ἡ μάρτυς μετὰ τὴν ἀλγηδὸνα τῆς αἰωνίας παραγνωρίσεως τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς. Εἶχεν ὑπερηφάνειαν ὑψίστην, ὅπως οὐδέποτε ἀφήσῃ ἐκ τῶν χειλέων της φωνὴν παραπόνου! Καὶ ὡς ἄλλοτε, οὐδέποτε περεπονήθη διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Περικλέους παραγνωρίσιν καὶ ἀπόκρουσιν τοῦ ἔρωτος της, οὕτω καὶ νῦν οὐδεμίαν ἐξεστόμισεν δύσθυμον λέξιν διὰ τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ υἱοῦ ἐκείνου ἐκ νηπιακῆς ἀσυνειδησίας ἀχαριστίαν πρὸς τὴν στοργὴν της.

Ἄλλ' ἐν ἀντέσχεν εἰς τὴν πρώτην ὀδύνην, δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιζήσῃ τῆς δευτέρας. Ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀφήκε τὴν τελευταίαν πνοὴν ἀθροῦθως, ὡς ἅγια περιβληθεῖσα τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Αὐτὴ μὲν εἶχε μεταφέρει τὴν καρδίαν της, ἀλλὰ συγχρόνως μετηνέχθη καὶ ἡ ἀχαριστία, ἀπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸ τέκνον!

Ὁ Περικλῆς καὶ ἡ Θεοδώρα ζῶσιν ἕκτοτε εὐτυχεῖς ἐν συγκινήσει ἀναμιμνησκόμενοι τῆς εὐγενούς κόρης, ἥς ὁ μὲν αἰφνιδίως θάνατος παραμένει αὐτοῖς ἀνεξήγητος, ἡ δὲ μαρτυρικὴ ἱστορία ἀγνωστος. Ἴσως ἡ ἀνάγνωσις τοῦ παρόντος γνωρίσῃ αὐτοῖς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ποτε ὁ υἱὸς ἀνδρωθεῖς

εὐλαβῶς προσέλθῃ ὅπως δεηθῇ ἐπὶ τοῦ τάφου ἐκείνης, ἥς τὴν ζωὴν ὁ μὲν πατὴρ ἀπόνως ἐδηλητηρίασεν ἐκ τυφλώσεως καὶ προλήψεων κοινωνικῶν, αὐτὸς δὲ ἀπετελείωσεν ἐν πικρίᾳ ὀδυνῶν ἕκ βρεφικῆς καὶ ἀσυνειδήτου ἀχαριστίας!

P.

ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

Συνέχεια τοῦ προηγούμενου φύλλον.

Καὶ οἱ μὲν ποιηταὶ τῶν ἀκρολεξιῶν ἐφρόντιζον νὰ ἔχωσι πᾶσαι αἱ λέξεις ἐκάστου στίχου τὸ αὐτὸ ἀρχικὸν γράμμα· οἱ δὲ τοὺς ἐναλλακτικῶς στίχους κατασκευάζοντες εἰς τοῦτο καὶ μόνον ἐνέτεινον τὴν προσοχὴν των, νὰ περιλαμβάνωνται ἐν ἐκάστῳ στίχῳ καὶ τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα, ἀδιαφοροῦντες καὶ περὶ ἐννοίας καὶ περὶ μέτρου ἐνίοτε. Τρεῖς τοιοῦτοι στίχοι φέρονται ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ (Θ', 538, 539, 547), οἱ ἐπόμενοι.

Ἄβροχίτων δ' ὁ φύλαξ θηροζυγοκαψιμέτωπος.
Ἄβροξ δ' ἐν προχαῖς Κύνλωψ φλογγάζετο μύμηξ.
Τρηχλὸν δ' ὑπερβᾶς φραγμὸν ἐξῆνθιζε κλώψ.

Τούτων μόνος ὁ πρῶτος ἔχει κάποιον νόημα, ἀναφερόμενος ἴσως εἰς θηριοφύλακα καὶ θηριοδαμαστήν, φέροντα λεπτόν καὶ μαλακὸν χιτῶνα. Πλὴν τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τρίτου τῶν στίχων τούτων παρατίθησι καὶ ἑτέρους πέντε ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Παῖσιος ὁ μικρός, ἐν Γνώμασι ἠθικαῖς καὶ πολιτικαῖς, ἐκδοθείσας ἐν Ἐνετίᾳ τῷ 1778 (σ. 53.)

Φθέγγετο δὴ βάτραχος ὑψόθι κλώψα. 1)
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης κτύπε μὲν χθῶν, ἔγρατο δὲ φλόξ.
Ζευχθεῖς πτεροῖς ἔκλαγξ βομβῶδη ψόφον.
Στρομνὴν βδελυχθεῖς ζακτύπε εὐλων ψόφω. 2)
Τζέτζης ἄγρυπνος· μίξ κλάδων ψύχθη φόθη.

Ὅς ἐκ τοῦ τελευταίου στίχου δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν, ποιητῆς τούτου ἐστὶν ὁ κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα ζήσας Ἰωάννης ὁ Τζέτζης· εἰς τοῦτον δ' ἀποδίδεται καὶ ἕτερος τῶν ἀνωτέρων στίχων ἐν χειρογράφῳ κώδικι τῆς παρισινής βιβλιοθήκης. Δικροῦδην δὲ πάντας τοὺς στίχους τούτους λέγει ἔργα τοῦ Τζέτζου ὁ μνημονευθεὶς Παῖσιος, ὅστις καὶ ἀποθαυμάζει ἡλιθίως τὸν ποιήσαντα.

Οὐδένας γὰρ τῶν ποιητῶν γράφει ποτὲ τοῦ ἔτζι, νὰ ὁμοιάξῃ μὲ αὐτόν, τὸν Ἰωάννην Τζέτζην!

Βέβαιον δὲ φαίνεται, ὅτι οἱ τέσσαρες ἐκ τῶν παραρτηθειμένων στίχων, κακοὶ παροξύτονοι ἰαμβυζαντιακοῖς χρόνοις.

Οἱ τοιοῦτοι στίχοι ἐχρησάμενον πιθανῶς τοῖς

1) Παρὰ Παῖσιω· ὑψόθη.

2) Παρὰ Παῖσιω· στρομνὴν, ζακτύπε εὐλω.